





1714, 8

10.
9

DISSERTATIO JURIDICA
DE
JURE DORMIENTE

QVAM
DIVINO FAVENTE NUMINE
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
DOMINO
GVILIELMO HENRICO
DVCE SAXONIÆ ETC.
DITIONUM ISENACENSIVM HEREDE
EX DECRETO INCLYTÆ FACULTATIS JURIDICÆ
IN ALMA SALANA
PRÆSIDE

DN. IO. BERNH. *Briesen* / Jcto,

HEREDITARIO in *Posen*

SERENISSIMI DUCIS SAXO - ISENACENSIS CONSILIARIO
AULICO AC CONSISTORIALI, PROFESSORE PANDECTARUM
NEC NON CURIÆ PROVINCIALIS SCABINATUS ET COL-
LEGII JURIDICI ADSESSORE

PATRONO SUO FILIALI CULTU ÆTATEM DEVENERANDO
PRO GRADU DOCTORALI

ET PRIVILEGIIS RITU MAJORUM CONSEQUENDIS

PUBLICÆ ERUDITORUM DISQVISITIONI
IN AUDITORIO JCTORUM

d. Febr. 1714.

HORIS ANTE ET POMERIDIANIS SUBJICIET

ANTON. MATTHIAS GEORG. FALCKEN,

TANGERMUNDA PALEO MARCH.

PERILLVSTRIS SUPERIORIS VETERIS MARCHIÆ JVDICII QVOD QVADRIME-
STRE VOCATUR ET PRÆFECTURÆ JERICHOVIENSIS ADVOCATUS

JENÆ, STANNO VVERTHERIANO.

DISSERTATIO JURIDICA

JURE DOKUMENTE

DISTINGUENDI
RICHARDI MANNINGHAM
SRESISSIMO REGIS ANGLIE
DOMINO

GUILIELMO HENRICO

DUCE SACRARUM AR-
MIS
DIGNISSIMO REGIS ANGLIE
EX DECRETO SACRATISSIMI CONSILII JURIDICI
IN ALMA

DR. JO. BERNH. SCHMIDT JCTO.

PROFESSORIS
PUBLICI
IN

ALMA MATE

PRO GRADU DOCTORALIS

DE JURIS NATURALIS CONSTITUTIONE
IN ARBITRIO DOCTORUM

ANTON. MATTHIAS GEORG. FALCKEN

IN ALMA MATE
PUBLICI
PROFESSORIS

LEONHARDI WILHELMI





THES. I.



Via vocabula sunt rerum men-
tisque symbola & notæ *arg.*
l. 7. §. 2. v. Id Tubero ff. de
suppell. leg. l. 219. ff. de Verb.
Sign. l. 69. de leg. 3. ut nimi-
rum ad quod instituta, & au-
dientibus & legentibus insi-
nuent, ne illis ignoratis, et-
iam res ipsas similitudine de-
cepti ignoremus. Confu-

sionem hanc evitare studentes, auspiciam ad exemplum
jureconsultorum ab explicatione vocabulorum & termi-
norum faciendum ducunt. *l. 1. ff. de reb. cred.* Sed cum
præposterus sit ordo, prius humana petere subsidia, &
illis deficientibus divini favoris gratiam demum postu-
lare *c. omnis 69. de consecr. dist. 1.* idcirco in nomine Je-
su Christi Dei. *l. 5. pr. §. 2. & l. 6. §. 1. & seqq. Cod.*
de Summ. Trinit. Veri d. l. 6. pr. & omnipotentis l. 1.
in pr. C. de offic. pref. Afr. Salvatoris nostri l. 3. in pr. C.
de Summ. Trinit. institutum hoc auspicio.

A 2

THES.

Cum vero vocabuli *juris* Homonymia, Paronymia, & Synonymia satis constet, & apud Doctores *in tit. ff. de just. & jur.* sufficienter modo reperiatur, operæ pretium esse non duco, actum agere. Sicuti nec vocis *dormientis* magna est difficultas, nam proprie id animantibus & præprimis hominibus, ut dormire in cubiculis *l. 33. pr. ff. de leg. 3.* dormienti aliquid in manu ponere. *l. 1. §. 3. ff. de acqu. vel amit. poss.* item per dormientes possessionem retineri & usucapionem procedere. *l. 31. §. 3. ff. de usurp. & usucap.* per translationem vero juri tribuitur. Ut ut verò juris textum in quo hoc legatur non invenerim, & utrum in corpore juris reperiatur mihi hucusque sit incognitum: attamen hoc nec fieri debere, nec usu juris hoc obtinere, inficias ire non dubito. Etenim si juri conveniat dicere, litem vivere *l. 21. in fin. Cod. de fid. instrum.* vivere actiones *pr. Inst. de perp. & temp. act. l. 3. vers. qua ergo C. de præscr. 30. vel 40. ann. l. 1. §. 1. C. de ann. except. l. 3. C. de temporib. & repar. appell.* Et e contrario res tam animales, ut arbores vites *l. 4. §. 1. ff. de censib.* quam quæ anima carent corporales & incorporales, ut lis *l. 2. ff. jud. solv. peculium. l. 40. ff. de pecul.* mori dicantur. Jus quoque dormire dici potest, minus enim est rem, quæ illa demum sit, dormire, quam eam vivere vel mori; Et cum prata cum hominibus ridere dicantur, quidni & jus ut homines dormire. Sane cum res plures sint quam nomina *l. 4. ff. de præsc. verb.* rerum variarum necessitas, ut improprie loquamur, efflagitat. Ab hoc loquen-

di

di genere nihilominus abstinuisssem, nisi apud interpretes hunc loquendi usum reperissem. Sic præscriptionem dormire apud Calv. *sub hoc vocab.* & jus dormire apud Briss. legi: qua de causa eosdem cum imiter nihil me delinquere arbitror.

THES. III.

Jus dormiens est nihil aliud quam quod ob certum aliquod impedimentum vires suas exerere nequit: vel cujus operationes ob certum aliquod obstaculum cessant. Particula *quod* in definitione ad definitum non est referendum, ne hoc contra bonæ definitionis regulas ingrediat definitionem, sed ad genus quod subicitur, scilicet *Jus*, quod sub se non definitum duntaxat, verum omnia reliqua jura quæ præter dormiens, existunt & exerceri possunt certosque suos effectus operantur, complectitur. Reliqua verba differentia locum tenent; dicitur vero ob *impedimentum* sive illud sit facti, ut si civili bello captus in servitute detineatur, sive juris, cum dominus tignum alienis ædibus junctum, ob legem XII. Tabularum, neque vindicare neque de eo ad exhibendum agere potest. §. 29. *Inst. de rer. div.* Porro mentio *virium & operationum* facta est. Nam & jura ad causarum genera referuntur recte, cum & illa sint principium positive & per se, influens esse contingens in rem: ut solet causa describi. Jus enim *personarum* actionem præjudicalem per §. 13. *Inst. de Act.* jus vero *in re* realem, & jus *ad rem* personalem actionem efficere per §. 2. *Inst. de Act.* vulgo traditur. Dum vero additur quod *jus dormiens operationes exerere nequeat*, ostenditur non i-

psum jus, sive ut ajunt, actum primum expirasse, sed juris sive istius actus primi exercitium, vel ut loquuntur, actum secundum cessare, æque ut in dormiente somnus, non sensus ipsos adimit, sed eorum operationes tantum impedit. Quemadmodum vero animal excusso demum somno, rursus operatur, non secus impedimento remoto jura vires suas exercent.

THEŒ. IV.

De serie tractandi hanc materiam parum sum sollicitus, si ordinem JCTi in *l. 1. ff. de stat. hom.* quem, qui jura compilaverunt, vere approbarunt, & ipse Imperator in *§. ult. Inst. de jur. nat. gent. & civ.* retulit & suum fecit arg. *§. 6. præm. Inst.* sequar, non erravero. Et prius quidem de jure personarum agendum, quod cum ex statu hominum oriatur. Hahn. ad Wel. *tit. de stat. hom. n. 1.* qui triplex libertatis, civitatis & familiæ *l. ult. ff. de cap. min.* Prius quoque de dormiente jure, quod ex statu libertatis promanat, agendum erit. arg. *pr. Inst. de cap. dimin.*

THEŒ. V.

Sic in ingenuo, qui statim ut natus liber est, idque ratione ventris, cujus libertas partui prodest tribus temporibus, scilicet conceptionis, nativitatis & medio tempore *pr. Inst. de Ingen.* quo modo libera prægnans liberum gerit & deportata civem Romanum, quiescit ingenuitas & libertas, si ingenuus in servitute est, hoc est, qui cum servus non est, pro servo habetur, exemplum refert Vin. ad *§. 1. Inst. de ingen.* Tyrannica itidem factione captus, si ut captivus distrahitur, *l. 4. C. de Ingen. man.*
vel

vel bello civili captus & venundatus *l. 21. §. 1. ff. de capt. & post lim. rever.* vel ab hostibus captus postliminio reversus est. *l. 9. C. de ingen. man.* quia postliminium fingit eum, qui captus fuit, semper in civitate fuisse §. 5. *Inst. quib. mod. jus patr. pot. solv.* aliud exemplum refert *Theoph. tit. de ingen.* Ratio vero hujus est, quod veritas originis quæ juris erat, errore qui facti est, non amittitur aut vitiatur: nec injusta possessio, quando manumissus repetit ingenuitatem ei præjudicat. *l. 6. pr. ff. ad munic. l. 6. §. 1. ff. de offic. presid.* & in jure plus valet, quod est in rei veritate, quam quod est in opinione. §. 11. *Inst. de legat.* nec justa ignorantia cuiquam debet esse damnosa *l. 8. ff. de jur. & fact. ignor.* Præterquam quod nemo vere dici poterat manumissus, qui non fuerat vere servus sed tantum in servitute, quæ phrasis licet nonnunquam designet jus, ut in *pr. Inst. de libert.* hic tamen non nisi factum denotat. Sicut aliud est possidere, aliud in possessione esse §. 5. *de interd.* ita aliud est servum esse & aliud in servitute esse.

THESES. VI.

Quod vero illis casibus dormiat ingenuitas inde patet, quod necessaria sit ingenuitatis probatio, nam qui eam probare nequit, in libertinitate manet, licet se ingenuum esse contendat, nimirum cum ex possessione libertinitatis asserit se in ingenuitatem. *l. 13. Cod. de ingen. man. Perez. ibid. n. 4.* Possessio enim libertinitatis omnes ingenuitatis effectus & operationes impedit. Porro quies ingenuitatis inde etiam elucescit, quod solenniter ingenuitate probata, (probabit vero quis suam & liberorum suorum ingenuitatem natalibus, nimirum quod ingenui



genii sint nati,) ingenuus manumissus omnia quæ a manumisso consecutus est, restituere debeat, & qua nondum est consecutus, ut legata, in domo manumissoris relinquere. *l. 1. C. de ingen. man.* quod non fieret si ingenuitas vel amissa, quia tunc nihil restitueret, vel non dormivisset, nam si de ingenuitate constitisset, nec manumissus fuisset, neque ei aliquid legatum fuisset. Sicque hi quidem ut semper fuerunt liberi, ita semper liberi sunt & manent, adeo ut ne ex manumissione quidem ipsis nova accedat qualitas. Vultej. *ad §. 1. Inst. de Ingen.* Dormiebat vero hoc jus & manumissio non obstabat ingenuitati, si alias manumissus intra quinquennium ad ingenuitatem proclamasset. *l. 2. ff. si libert. ing. eff. dic.* elapso vero quinquennio ipsum principem adire debebat *d. l. 2.* Hodie vero post quinquennium proclamare licet, idque sine temporis præscriptione ingenuitatis favore. *l. 6. Cod. ubi caus. stat. agi debeat.* Ne rarius porro libro Membranarum refert Paridem Pantonimum a Domitia Neronis filia, decem, quæ ei pro libertate dederat, repetiisse per judicem. *l. 3. §. 5. ff. de conduct. caus. dat. caus. non sec.* Hic libertatem quævisse inde constat, quod Paris dederit decem ut manumitteretur, quod non fuisset factum, si se liberum credidisset. Eum tamen servum non fuisse patet, alias pecuniam datam repetere haud potuisset. Neque sequendus Ægid. Hortens. *qui ad §. 1. Inst. de Ingen.* qui omnem post Nov. 78. ingenuitatis & libertinitatis differentiam esse sublata, nec officere alicui post manumissionem servum fuisse aut justam servitutem passum esse, male arbitratur. Non omnem enim differentiam ingenuitatis & libertinitatis

eatis cessare, cum aliis tradit Vinn. *ad §. 1. I. de In-
gen.*

THES. VII.

Sed hodie omni servitute inter Christianos, ob eo-
rum mansuetudinem, cessante, dispositio juris civilis ad-
huc locum obtinet, si videlicet bellum cum infidelibus
& Christiani nominis hostibus geratur. Turcæ enim &
Saraceni, sicut captos Christianos ad durissimam adigunt
servitute[m], ita eodem talionis jure, cum religioni fide-
lium servitus haud repugnet, Hahn. *ad Wesenb. vii. ff.
de capt. & post. rev.* contra ipsos etiamnum hoc jure u-
timur. Myns. & Manz. *ad §. 4. Inst. de jur. person.* Imo
licet servitus nullibi obtineret, non tamen hæc de servis
inutilis esset scientia. Hominibus enim propriis, qui
quidem non servis, sed liberis hominibus annumerantur,
servis nihilominus haud sunt dissimiles. Probante hoc
Hufan. *tract. de serv. & hominibus propriis c. 2. n. 25. &
37.* nec non Stamm. *de servitute personali. lib. 3. c. 2.
n. 17.* idcirco omnia fere jura servorum secundum ana-
logiam his applicari posse recte docent.

THES. VIII.

Quin imo sicuti quandoque libertas & ingenuitas
quiescit, sic & in aliis casibus nonnunquam conditio na-
tiva dormit; inde enim, referente Harprecht. *ad §. 1.
Inst. de Ingen.* decidi potest quaestio, quid juris sit, si infans
a parentibus suis expositus, & a sacerdote aliquo, con-
cubinam alente sublatus & commiserationis gratia edu-
catus sit gratis, atque omnibus vulgo pro filio ipsius sa-

cerdotis habitus, tandem eo mortuo legitimacionem sui, vel restitutionem natalium ab Imperatore vel Comite aliquo Palatino impetraverit. Numquid talis legitimatio ei præjudicet? & talem legitimacionem ei haud nocere: *argum.* §. 1. recte concludit Rittersh. *ad hunc* §. 1. Pariter si Majoribus alicujus nobilitas competierit: Successores vero ob injuriam bellorum illa aliquamdiu usi non fuerint, sed postea nobilitatis renovationem impetraverint, istam nobilitatem non pro nova, sed antiqua esse reputandam, modo tamen interim nihil admissum, quod nobilitate aliquem reddere possit indignum, Hoppius *ad* §. 1. *Inst. de Ing.* tradit. Quo casu nobilitas non fuit mortua, neque restituta, sed aliquamdiu sopita, dormivit.

THESES. IX.

Non vere duntaxat, uti traditum, sed *ficta* quoque dormit libertas in iis, qui ab hostibus capti sunt. §. 5. *Inst. quib. mod. jus patr. pot. solv.* sive revertantur ab hostibus, sive apud eos moriantur; priori casu introducta fictio postliminii, posteriori legis Cornelia: illa facit, ut retro semper in civitate fuisse & nunquam captus fuisse videatur *l. 6. §. ult. ff. de tut.* hæc vero operatur in casum mortis, & facit ut ipso tempore & puncto quo captus est, imo quo capiendus, & antequam adhuc captus esset, decessisse videatur, & ita nunquam venisse in hostium potestatem. Effectus hujus fictionis est, ut conserventur actus, qui alias per servitutem infirmantur. Veluti testamentum, modo illud ante captivitatem conditum, apud hostes enim factum testa-

sta-

stamentum non valet, licet redierit. §. ult. *Inst. quib. non est permiff. fac. test.* Ratio differentiae est, quod non confirmantur, quae apud hostes gesta sunt, nisi habeant praejacentem materiam: ex quo fit, ut si quis ex uxore secum capta sustulerit liberos apud hostes, & cum iis reversus sit, liberi justii sint. *l. 25. ff. de capt. & postlim. rev.* quia nimirum matrimonium ante rite contractum erat. Inde quoque est, ut co-dicilli facti apud hostes, si revertatur qui ante testamen-tum fecit, sustineantur. *l. 12. §. 5. ff. de captiv. & post-lim. rev.* Illius vero, juris postliminii scilicet, fictionis insignis est effectus, ut filio interim in civitate mortuo, pater reversus omnia bona ab illo relicta, peculii jure occupet, adempta ei, qui eo non reverso, bona jure he-reditario tenuisset. *l. pen. in fin. ff. de suis & legit.* item ut si filiusfamilias interim pecuniam mutuam acceperit, patre reverso, tanquam si id contra Senatus Consultum Macedonianum factum esset, creditori actio non detur. *l. 1. §. 1. ad Sctum Macedon.* Denique ut quaecumque interim servus captivi acquisivit, reverso ex hostibus ac-quirantur *l. 22. §. 1. ff. de capt. & postlim. rev.* Quae secus se haberent, si captivus apud hostes moreretur.

THESES. X.

Cognito jure ex statu libertatis orto dormiente, nunc ulterius ad jura civitatis eodem modo quiescentia progrediendum. Civitatum, siquidem in hostium in-cidentium potestatem, jura impediuntur, nec aliter rur-sus exerceri possunt, quam si vi ad libertatem pervene-runt, quod fit, quoties vel feliciter arrepta arma, vel vis socio-

foeciorum eas eximunt imperio hostili. *Grot. de jur. bell. & pac. lib. 3. c. 9. §. 9.* Ejectis ita a Trafybulo Tyrannis a Laconibus constitutis, reipublicæ procuratio populo reddita. *Nep. in Trasf. c. 3.* Legibus forte abolitis ab hostibus, vicissim utuntur. Sic debellato Philippo omnes Graciæ ciuitates libertatem ad suas leges habere iustæ sunt. *Liv. lib. 33. c. 16.* Et quæ ante possederunt in prius dominium recidunt. Interemtis ita dolo Schyrtis, Medi Asiæ imperium recuperarunt, receptis iis quibus prius potiebantur. *Herod. l. 1. p. 22.* Non vero dormit, sed mortuum omnino est ciuitatis jus, quando armis victi hostibus se dederunt. *l. 17. ff. de capt. & postlim. revers.* fides enim hosti seruanda est. *argt. l. 1. pr. ff. de pact.* Ejusmodi enim dediti imperio victorum subesse coguntur, vel eorum maiestatem comiter colere & conservare iubentur. Quod enim hosti dedimus, siue cum, siue sine pactione, id secundum naturalem rationem plane abdicamus, & in hostium potestatem transferimus. At qui voluntate nostra a nobis abit, per reversionem suam non magis fieri noster poterit, quam servus a nobis alienatus, si se domino subduxerit, inquit Ziegler. *ad Grot. l. 3. c. 9. §. 8.* Sed cum hostibus deditus jure postliminii revertatur *l. 4. ff. de capt. & postlim. revers.* non videntur jura ciuitatis in eo mori, sed usque ad reditum dormire. Interque servum a nobis alienatum & se domino subducentem, & hostibus deditum rursusque reuersum, magnam intercedere differentiam, in apico est.

THES. XI.

Ipsa vero multitudo, quæ civitatem constituit, si dissoluta sit, quod accidit, quando singuli personalem servitutem subeunt, cum non idem populus esse censentur, nec jura civitatis ibi manent, sed prorsus extinguuntur, quia populus, ut inquit Grot. *de jur. bell. & pac. l. 3. c. 9. §. 9.* ut navis, partium dissolutione plane interit, eo quod tota ejus natura in ista perpetua conjunctione plane consistat. Non ergo, porro ait, quæ fuerat Sagunti, civitas eadem extitit cum veteribus cultoribus ea sedes octavo post anno restituta est; neque Thebæ, cum jam Thebani in servitutem ab Alexandro venissent. Sed hoc Gron. *ad Grot. d. loc.* probare non potest. Imo quia veteribus cultoribus superstitis post breve tempus (Saguntus octavo, Thebæ vigesimo anno, salva lingua, legibus, moribus, institutis, religionibus, & sacris ordinibus & corporibus civitatis,) restituta sunt, fuerunt eadem, ipsis Saguntis apud Liv. 28. 39. ita judicantibus. Alia vero Gron. Capuæ & Carthaginis substituit exempla, quarum illa cum centum & quinquaginta, hæc centum annos in ruderibus jacuissent, a Julio Cæsare jura urbium, Romanis colonis attributis, recuperarunt.

THES. XII.

Hæc quæ jam de statu civitatis adduxi in primis de civitatibus liberis, quæ propriam habent rempublicam & summo gaudent imperio, suisque vivunt legibus, intelliguntur. Nam quæ summum jus, arreptis & feliciter ge-

his armis adeptæ sunt, & ad libertatem, uti dicitur, pervenerunt, hæ civitates præcipue recuperant, expul-
 sis hostibus, priora jura; tempore enim obsessio-
 nis illa cessarunt & in suspenso fuerunt: alteræ autem civitates,
 vel vi sui principis vel opera confœderatorum liberatæ
 ab hoste; ad veterem obedientiam revertuntur, aut an-
 tiquo iterum corpori junguntur, quia possessio re-
 gionis ab hoste occupatæ officere non potuit juri prin-
 cipis vel integri etiam corporis, quod nisi derelictione,
 quæ sine facto non præsumitur, non amittitur. add.
 Grot. l. 2. c. 4. Sin vero civis quidam ex illa civitate
 hostium factus est servus, dormiunt jura civica, quibus
 antea gavissus est, & quidem tamdiu in hostium potesta-
 te est; postquam vero redierit, omnia jura, quæ hacten-
 us propter incertitudinem eventus quieverunt & in su-
 spenso fuerunt, recuperat, fingit enim jus postliminii
 cum semper in civitate fuisse, ut supra dictum.

THES. XIII.

Jura civitatis excipiunt jura familiae dormientia: pa-
 ter enim vel filiusfamilias, si captus ab hoste, quamdiu
 captivus est, jura patriæ potestatis pendunt. §. 5. *Inst.*
quib. mod. jus patr. pot. solv. Quod si vero parens vel
 filiusfamilias facta pace, vel lytro soluto, & redemptione,
 vel permutatione, vel proprio invento, vi aut fallacia,
 vel quovis alio modo captivitatem & hostium manus ef-
 fugiat, vel victis hostibus recuperetur, jura pristina evi-
 gilant. §. 5. *Inst. quib. mod. jus patr. potest. solv.* omnia
 siquidem jura, quæ ante captivitatem habebat,
 recipit, fingunt enim jura cum, qui captus, nun-
 quam

quam in captivitate fuisse. Wesenb. in *paratit. num. 2.*
§ 7. de capt. & postum. revers. desumit rationem
 ex naturali æquitate, æquum enim est, ut qui per inju-
 riam ab extraneo detinebatur, is recuperata civitate, et-
 iam alia sua jura recuperet. Hæc adhuc hodie suum
 habere usum tradunt, DD. ad §. 5. *Instit. quib. mod.*
jus patr. pot. solv.

THESES. XIV.

Casibus enumeratis non duntaxat dormit patria
 potestas, sed insuper, quando filius familias extranea per-
 sonæ in adoptionem datur. Hæc enim adoptio non
 secus, ac olim jus patriæ potestatis secum adfert. Filios
 enim familias non solum natura, verum & *adoptiones*
 faciunt *l. 1. pr. ff. de adopt.* Et non potest filius, qui est
 in potestate patris ullo modo compellere eum, ne sit in
 potestate, sive naturalis sive *adoptivus l. 31. ff. de adopt.*
 Nonnunquam autem impubes, qui *adoptatus est*, audi-
 endus erit, si pubes factus, emancipari desideret. *l. 32.*
ff. de adoption. Eum porro, quem quis *adoptavit*, e-
 mancipatum vel in adoptionem datum, iterum non pot-
 est adoptare. *l. 37. §. 1. ff. de adopt.* Quibus in legibus
 nulla omnino fit inter adoptatos differentia, neque ulla
 adoptantium & in adoptionem datorum reperitur mu-
 tatio. Quod autem non mutatur, quare stare prohibe-
 tur *l. 27. Cod. de testam.* Tantum abest jura illa mu-
 tata, ut etiam novissima Imperatoris constitutione, *l. pen.*
Cod. de adopt. nimirum, sint confirmata. Sancitum e-
 nim per adoptionem ad extraneam personam factam,
 jura patris naturalis minime dissolvi, sed ita eum per-

ma-

manere, quasi non fuisset in alienam familiam translatus. Sin autem per emancipationem jura adoptiva fuerint dissoluta tunc maneat, tanquam non fuisset ab initio in adoptionem translatus. l. pen. §. 2. Cod. de adopt. cum nunc ita is permaneat quasi ac tanquam non fuisset in alienam familiam translatus, sequitur omnino, quod reuera fuerit in alienam familiam translatus & fingitur non translatus. Natura siquidem propria dictionis quasi & tanquam est, denotare improprietatem, fictionem & deminutionem l. 11. §. 3. & 5. ff. ad Leg. Aquil. l. 18. ff. de reb. cred. l. 14. §. 1. C. de Sacrosanct. eccles. Strauch. Lex. partic. jur. voc. quasi & tanquam. Præterea quia per emancipationem jura adoptiva dissolvuntur, necessario illa jura extitere, argt. §. 6. Inst. quib. mod. jus patr. potest. solv. Quibus non obest, integra omnia jura servari, quando parens naturalis filium suum adoptandum alii dederit. §. 14. Inst. de heredit. que ab intest. defer. Quænam enim sint illa jura, Justin. tam in d. §. 14. quam in l. pen. Cod. de adopt. plenius enarrat. Olim ab extraneo adoptati naturalium parentum successione excidebant. §. 10. Inst. de hered. que ab intest. defer. definebant enim sui esse heredes. argt. §. 8. Instit. quib. mod. jus patr. potest. solv. Adoptione vero per emancipationem, post mortem patris naturalis, facile soluta, ad neutrius patris successione vocabantur. Hoc corrigens Justinianus jus legitimæ successione in bonis patris naturalis integrum servari voluit, perinde atque si in patris naturalis potestate mansisset, qua sane fictio non fuisset opus, si reuera mansissent. Hæc fictio operatur, ut in adoptionem extraneo datus, possit in testamen-

mento patris adoptivi præteriri, nec est testamentum patris adoptivi nullum. *d. l. pen. Cod. de adopt.* Neutiquam vero inde colligitur, quod non sit in ejus potestate. Causa enim non semper arguit effectum, effectus enim potest impediri a causa majore, *argt. §. 29. Instit. de Rer. div.* Imo sæpe effectus manet, causa sublata. *argt. §. 6. Instit. quib. mod. jus patr. potest. solv.* Non magis quoque implicat manifestissimam contradictionem, omnia perinde haberi, ac si adoptio non fuisset secuta, & omnia jura filio manere integra, quoad patrem naturalem, & hujus jura minime dissolvi, & tamen filium transire in patris adoptivi potestatem; quam si bona fidei possessor dicat, se rem usucepisse, quam tamen non usucepit *§. 4. Inst. de act.* Contradictio enim non est solummodo affirmatio & negatio, sed ejusdem de eodem secundum idem, ut Logicæ periti tradunt. Quia jura illa integra ita servantur, atqui si in patris naturalis potestate permansisset, nec penitus adoptio fuisset subsecuta: *Nisi* in hoc tantummodo casu, ut possit ab intestato ad patris adoptivi venire successionem: inde certe manifesto liquet, patriam potestatem adoptivo patri competere, & solum in expressis casibus esse restrictam. Effectus enim testatur de causa. Proinde non licet ducere sororem ejusmodi adoptivam, aut nubere fratri adoptivo. Item non licet ducere patris adoptivi sororem, nec fratris adoptivi filiam, neque pater ejusmodi filiam adoptivam licet emancipatam. *§. 1. 2. & 5. Instit. de Nupt.*

C

THES. XV.



THES. XV.

Tutela quatenus pro jure tutoris in pupillum capi-
tur, & vis ac potestas in capite libero ad tuendum eum,
qui se propter ætatem defendere nequit. §. 1. *Instit. de
tutel.* definitur, & circa personam occupatur, cum jure
personarum affinitatem habet. Quia pupillorum ætas
ita comparata est, ut ei per prudentiores consulendum
sit. l. 3. pr. & §. 1. ff. *de tutel.* Hahn. *ad Wesenb. tit. de
tutel. n. 3.* Quæ proinde nonnunquam dormire solet,
quando scilicet tutores Reipublicæ causa absunt, & interea cu-
rator loco eorum datur. Neque his obstat, quod cau-
sa excusationis, post susceptam tutelam primum superve-
niens, immunitatem non præbeat. l. 28. pr. l. 17. §. 1.
l. 45. pr. ff. *de excusat. tut. vel curat.* Quoniam non
excusantur simpliciter & absolute, sed eatenus, quate-
nus & quamdiu Reipublicæ causa absunt. Causa enim
limitata, limitatum producit effectum. Si enim reversi
fuerint, recipiunt onus tutelæ, nam nec anni habent va-
cationem, hoc enim spacium habent ad novas tutelæ
vocati §. 2. *Instit. de excus. tut. vel curat.* Hoc casu
quiescere solum tutelam, non extinguere, inde patet, quod
tempore absentia non alius tutor, sed ejus loco curator
detur. Eadem de causa dicitur in cit. text. *recipiunt*,
tutelam enim ipsam non deposuerunt. l. 41. §. 2. ff. *de
excus. tut. vel curat.*

THES. XVI.

Post jura personarum dispiciendum etiam de jure
rerum. Quod est moralis facultas jure quæsitæ, circa

res juste aliquid agendi vel habendi. Hujus juris naturam latius explicat Molin. *de justit. & jur. Tr. 2. disp. 1.* ejusque duæ sunt species *in re & ad rem l. 71. §. pen. & ult. ff. de leg. 1. l. 30. ff. de noxal. act. l. 2. ff. de pollicit. l. 3. ff. de obligat. & act.* Illud non aliter posse commodius definiri Molin. *d. Tr. 2. disp. 2.* arbitratur, quam si dicamus: Est jus circa rem aliquam, ad quod res ipsa devincta est. Jus vero *ad rem*, est jus circa rem aliquam, ad quod res ipsa non est devincta. Sed has definitiones ferme ipso definito obscuriores esse examnanti constat. Si quis in earum locum alias a Doctoribus traditas substituit, quibus jus *in re* est, quod in ipsam rem devinctam competit, & actionem realem producit. Jus vero *ad rem*, quo personam ad rem præstandam habemus obligatam, citatis textibus conformius loquitur. Sed utrum bonæ definitionis præceptis accurate conveniant, ambigo. Sane jus *in re* esse, quod *immediate* rem afficit, jus *ad rem* vero quod rem *mediate*, mediante scilicet persona, afficit, non solummodo legibus supra citatis probatur, verum etiam ipsa natura utriusque juris accuratius demonstratur. De jure *in re* mihi primo agendum, quale jus esse dominium, nemo hætenus asserere dubitavit, utut illud juris in re speciem esse, aliisque speciebus oppositam, quidam negare ausi fuerint, de qua re paulo post pluribus agendum. Dominium vero, quod rem facit nostram, non minus, quam jus personarum quandoque dormit: ut si quis ex aliena materia in suo solo aliquod ædificium extruxerit, ipse ædificii quidem dominus fit, quia omne quod solo in-ædificatur, solo tanquam fundamento cedit. §. 29. *Inst.*

de rer. divis. cum accessio cedat suo principali & pars toti. Id quod & naturalis & civilis ratio postulat. *l. 98. in fin. ff. de solut. l. 2. ff. de superfic.* Nec tamen is qui materia dominus fuerat, definit dominus ejus esse. §. 29. *Inst. de rerum divis.* inde liquet ejusdem rei aliter considerata, diversos esse dominos, neque hoc juri repugnare, patet ex lege 30. *ff. de jur. dot. junct. §. 1. Instit. quib. alien. licet vel non.* Ideo opus non est, tignum consideretur in se & tanquam substantiam extra ædificium habens, ut vult Bachov. ad §. 29. *Inst. de rer. div.* Quiescit tamen ejus dominium, quia dominus materiae tantisper neque vindicare eam potest: neque ad exhibendum de ea re agere. Cum nihilominus alias tam rei vindicatio quam actio ad exhibendum domino competat, *l. 23. ff. de Rei Vindicat. l. 1. ff. ad exhib.* Quæ exceptio introducta est Lege XII. Tabularum, quæ tignum ædibus junctum eximi aut vindicari vetat. Idque propter utilitatem publicam, ne scilicet ædificia rescindi necesse sit. §. 29. *Inst. de rer. div.* & publicus ita urbis aspectus ruinis deformetur *l. 1. ff. de tign. junct. l. 10. §. 10. ff. de nov. oper. nunciat.* Quæ ratio tam generalis est, ut ne quidem adversus malæ fidei possessorem, vel furem qui tignum furto sublatum ædibus suis injunxit, rei vindicatio institui possit *l. 1. pr. ff. de tign. junct.* Neque adversatur. *l. 23. §. 6. ff. de rei vindic.* ubi utraque actio a domino institui non potest, nisi adversus eum, qui sciens tignum alienum junxit ædibus. Quoniam eum non convenimus, quasi possidentem, sed ita quod dolo malo fecerit quo minus possideat. *l. 1. §. ult. ff. de tign. junct.* Hac ratione ad æstimationem tigni com-

competit. Eodem modo Lex XII. Tabl.ignum ædibus junctum vindicare posse, scit, interim id solvi prohibuit, pretiumque ejus dari voluit. *l. 98. in fin. ff. de solut.*

THESES. XVII.

Prorsus vero extinguitur dominium tigni, si forma rei quodammodo mutata sit, veluti, si quis arborem alienam vivam exciderit, & ex ea tigna & tabulas fabricaverit, cum ita nova species sit facta. *argt. l. 26. ff. de acqu. rer. dom.* Vel si quis jam materiam alterius, quam postmodum ædificio suo ignorans & bona fide jungit ejusq; partem facit, ceperit usufrucapere, & ad implendam usufrucapionem, pauci forte dies supersint, intra quos probabiliter, dominus materiam non vindicasset, tum enim modo cœpta poterit usufrucapio impleri *l. 30. §. 1. ff. de usurp. & usufrucap.* Itidem diversa est ratio tigni ædibus juncti, & gemmæ auro inclusæ, hæc enim ut separetur & restituatur ad exhibendum agi potest. *l. 6. ff. ad exhib. l. 23. §. 5. ff. de rei vind.* ubi enim cessat ratio, ne scilicet rescindi ædificia necesse sit, ibi & iuris dispositio. *l. 6. §. 2. ff. de jur. patron.* Quod si vero aliqua ex causa dirutum sit ædificium, exurgit dominium, & poterit materiam dominus eam vindicare, & de ea re ad exhibendum agere. *§. 29. Instit. de rer. div.* Etiam si ædificans bona fide statuto tempore materiam junctam ædificio possederit: quia negligentia non potest objici omnino, qui propter L. XII. Tabl. materiam vindicare non potest. Nam non valenti agere non currit præscriptio. *l. 1. §. 2. Cod. de ann. except.*

Additur vero in textu, tum saltem competere vindicationem materiæ domino, si non fuerit jam consecutus duplum. Qua de causa ne dominus materiæ, cogatur re & pretio carere, donec ædificium sit dissolutum, remedium aliud interim ei competit, scilicet actio de tigno juncto in duplum. *d. §. 29. Instit. de rer. div. §. 1. ff. de tign. junct.* Etiam contra eum qui junxit, tignum, ignorans esse alienum. Quia indistincte ea actio proponitur, contra eum, qui junxit, ubi vero lex non distinguit, nec nobis distinguendum est. *argt. l. 8. ff. de publ. in rem act.* Quod confirmatur *l. 23. §. pen. ff. de rei vindic.* ubi contra jungentem est actio de tigno juncto in duplum, non autem vindicatio, neque actio ad exhibendum, quod unice de bona fide jungente intelligi potest, quia contra scientem in cit. lege, & rei vindicatio & de tigno juncto actio datur: porro per actionem de tigno juncto institutam, consumitur rei vindicatio, ut scilicet soluto ædificio, materia amplius vindicari non possit, quod ad scientem non pertinet, contra quem licet sit actum de tigno juncto, extrinsecus adhuc datur rei vindicatio. *l. 2. ff. de tign. junct.* Videtur quidem iniquum, ut qui tignum putans esse suum, junxit ædibus, teneatur in duplum. Sed habet quod sibi imputet: & non tantum jungentis, sed etiam domini tigni habenda est ratio, qui invitus cogitur carere re sua: quam quasi injuriam, concessa actione tigni juncti in duplum compensare Lex XII. Tabl. voluisse videtur. Addunt & alii hanc rationem, quod jungens necessitatem solvendi

vendi duplum vitare possit, si tignum exemptum restituat; sed cum controversum sit, an bonæ fidei possessor tignum eximere possit, si velit, & excludere actionem vel condemnationem in duplum. Ratio inde desumpta non potest dici omni exceptione major. vid. Bachov. *ad cit.* §. 29. *Instit. de rer. divis.* Verum enim vero si B. Struv. *in Syntagm. jur. civ. Exerc. 48. th. 30.* sequor, qui noviter statuit actionem de tigno juncto, tam ratione bona fide, quam ratione mala fide jungentis, esse rei persecutoriam, & contra utrumque dari in duplum, ita ut hoc contineat pretium rei, ac æstimationem ejus, quod interest, res minorem habet difficultatem, eo enim modo bona fide jungens, pœnam non solvit, introducta enim hæc est actio in locum rei vindicationis. *l. 23. §. 6. ff. de rei vind.* cum Lex XII. Tabl. solvere non permiserit tignum alienum ædibus junctum, ne ædificia diruantur. Tantum itaque loco tigni, quod restitui non potest, duplum, non ut pœna, sed ut pretium tigni, una cum eo, quod interest, duplo æstimati, præstatur.

THESES. XIX.

Dominium æque dormit, si cujus totus ager inundatus est, nam fundus ejus manet, cujus & fuit, inundatio enim speciem non commutat, §. 24. *Instit. de rer. divis.* & subita intumescens fluminis irruptione prædia non comminuuntur, dissolvuntur, aut excavantur, sed aqua duntaxat operiuntur. *l. 1. §. 9. ff. de flumin.* Attamen cum inundatio possessionem auferat. *l. 3. §. 17. ff. de acqu. vel amit. poss.* & usufructum: ita tamen ut recedente flumine statim restituatur. *l. 24. ff. quib. mod. usus*

ususfr. amitt. In simul per intumescenciam fluminis usus domino cum auferatur, sicque effectu dominii careat, ideo per inundationem interim proprietatem amissam dixit Jurisconsultus in *l. 23. ff. quib. mod. ususfr. amitt.* vel non loquitur de simplici inundatione, cum flumen retento alveo, extra ripas se effundit, sed cum deserto alveo totum impete in agrum alicujus perrumpit, quasi novum alveum quaerens. Vinn. *ad. §. 24. Inst. de rer. div.* Sive proprietas inundatione amittitur, sed non in ea specie vere & proprie, verum apparenter, alias non restitueretur decessu fluminis. Bachov. *ad Wesenb. quib. mod. ususfr. amitt. n. 4.* Sed Pomponium ita intelligi debere, ut flumine vel mari inundante agrum, proprietatis non absolute amittatur, sed interim tantum, i. e. durante occupatione, quamdiu non est mutatus alveus fluminis, ut arbitratur Faber *ad d. l. 23.* mihi non placet, quia inundatio uti speciem non mutat, sic nec dominium.

THESES. XX.

Quomodo aliquamdiu dominium & prima juris in re species requiescat, expositum, modo consideranda servitus, quæ non minus species juris in re est, quam dominium *l. 30. ff. de nox. act. l. 2. §. 1. l. 8. §. 3. ff. Si servit. vindic.* Cui non obest, quod pro ipsa servitute vindicanda competat actio in rem confessoria, atque adeo servitus sit illud, quod actione reali persequimur. *l. 9. ff. de novi oper. nunc. tit. ff. si servit. vindic. tit. ff. si ususfr. pet.* Idem autem non possit esse causa proxima actionis realis & in simul objectum illius. Quoniam non ipsa servitus petitur, sed ea tantum defenditur

tur l. 8. §. 4. ff. de servit. vindic. & liberum servitutis exercitium, quod actori abest, persequendum est. Et actio confessoria est ex servitute jam constituta & acquisita; si enim solum promissa, alia actione opus est. Cum actio personalis, non realis, eo casu acquiratur. Bachov. ad §. ult. Inst. de servit.

THESES. XXI.

Cum servitus duplex sit, aut personarum aut rerum, l. 1. ff. de servit. utriusque servitutis quies in l. 24. ff. quib. mod. usufr. vel us. amitt. reperitur. Si quis enim horti usumfructum habeat, & flumen hortum occupavit: deinde ab eo recessit, jus quoque usumfructus restitutum esse, Labeoni videtur: quia id soluta perpetuo ejusdem juris mansisset. Javolenus id verum putat, si flumen inundatione hortum occupavit, nam si alveo mutato inde manare cœperit, amitti usumfructum existimat: cum is locus alvei publicus esse cœperit, neque in pristinum statum restitui posse. Idem juris in itinere & actu custodiendum est. Qua in lege usumfructum restitui & amitti opponuntur, inde necessario sequitur, quia inundatione horti, usumfructus, iter & actus restituuntur, quod durante inundatione hæ servitutes manserint & re vera extiterint. Neque cum Fabro ad d. l. 24. statuendum, quod usumfructus facilius amittatur, quam proprietas, cum fieri non possit, ut quis utatur fruatur horto, quem aqua fluminis etiam per inundationem occupaverit. Ne quidem ad piscationem, quia piscatio non fit in horto, sed in flumine, cujus tamen usumfructus, neque legatus est, neque legari potuit: quia hoc ipsi textui repugnat, ubi inter usumfructum restitui & amitti distinguitur. Non itaque durante inundatione

clatione usufructus amittitur, sed dormit, recedente vero aqua, priores vires recuperat. Idem de itinere & actu ferendum est iudicium.

THES. XXII.

Nunc transeundem ad pignus, quatenus nimirum denotat ipsum jus in re. *l. 26. ff. de pign. act. 2. t. quib. mod. pign. tac. contr.* significat quidem etiam contractum pignoris *l. 1. §. 4. ff. de pact. l. 5. §. 2. ff. commod. vel contr.* nec non rem in securitatem debiti obligatam. *l. 1. §. 6. ff. de Obl. & act. 2. t. ff. & Cod. de distr. pign. §. fin. Inst. quib. mod. re contrab. oblig.* sed posterioribus significationibus nunc relictis, prior hoc loco consideranda est. Pignus vero non minus quam servitutem esse juris in re speciem patet ex *l. 30. ff. de noxal. act. l. 19. ff. de damn. inf. l. 17. ff. de pign.* Et falsum est pignus hoc, actionis realis objectum esse non causam, actio enim hypothecaria, quæ revera realis est *§. 7. Inst. de act.* non tendit ad restitutionem juris pignoratitii, quod creditori salvum ubique manet *l. 18. §. 2. ff. de pignor. act. l. 15. C. de pign.* sed ad traditionem rei oppignoratae *l. 66. pr. ff. de evict. l. 2. C. de prat. pign.* Hocce jus in re non minus aliquando quieti indulget. Certum enim est, creditori, cui pignus constitutum, non personalem solum, sed & hypothecariam competere. Verum antiquissimo jure in hoc concursu, non erat in arbitrio creditoris, utram vellet movere, sed cogebatur prius movere actionem principalem; sive personalem contra debitorem, & postea demum transire ad accessiones; quia id agi inter contrahentes videbatur, ut principalem sequatur accessio inflar sequelæ, *argt. l. 19. §. 13. ff. de aur. & arg. leg.* hac ratione pignoris effectus cessavit. Sed veteri hoc jure mutato, inductum est, ut sit in arbitrio creditoris vel

utram-

utramque actionem simul intendere, & personalem contra debitorem, hypothecariam contra extraneum rei pignorata possessorem, *l. ult. C. de Obl. & Act.*, vel utram velit prius movere, nisi aliter convenerit. *l. 14. & l. 24. Cod. de pign.* Quo jure pignus non quievit. Ratio hujus juris mutati fuisse videtur, quod utraque actio & obligatio sit & pura, & contra diversas personas, proinde utraque statim institui possit nec sit differenda, nisi ex arbitrio ejus, cui utraque competit. Sibi que imputare debet, vel fidejussor, vel rei oppignorata emtor, quod sibi non melius caverit, curare enim debet cautius negotiari, *argt. l. 2. Cod. de furt. & serv. corrupt.* Sed novissimo jure jus vetus inumbratum, imperiali remedio illuminatum est. *Nov. 4. & 136.* & vicissim constitutum, ut prius conveniatur principalis debitor, quam accessorii, si modo debitor sit praesens. Reo vero absente, cessat ordinis remedium. Ex quo rursus liquet, quatenus jus pignoris & quamdiu requiescat. Quamvis si creditor obtinuerit, nec tum possessor satisfacere cogatur, nisi prius cedat actiones contra principalem competentes.

THES. XXIII.

In mercatoribus vero hoc jus novum non obtinere quidam interpretum opinantur, argumento Argentariorum, qui hoc privilegio gaudent. *Nov. 4. & Nov. 136.* Quae comparatio argentariorum & mercatorum non videtur juri conveniens, eo quod argentariorum officium, quasi publicum, multisque privilegiis donatum in jure habeatur: mercatores vero sint privati & alia eorum eaque per pauca sint privilegia, adeoque & in mercatoribus, jus pignoris, ob excussionis beneficium otia-ri statuendum esse, existimo. Multo magis vero hoc

jus novum & excussionis beneficium obtinet, pignusque
 quiescit eo casu, quo res pignorata creditori fuerit ab
 ipso debitore tradita, perspicuum sane hoc est, semper
 enim extraneus vel alius, ut sit possessor, necesse est,
 qui conveniatur hypothecaria, ut dubitari possit, cum
 utro prius agendum sit, id est, cum debitore, actione
 in personam, an cum possessore, actione in rem. Secus
 tamen si creditor, cui tradita res a debitore eam amiserit,
 tum enim tenetur prius contra possessorem agere, nisi velit
 exceptione doli, agens contra debitorem, repelli, quod
 culpa sua possessionem amiserit. *l. 4. §. 3. ff. de doli mal.*
Et met. except. Utrum vero constitutum possessorium pi-
 gnoris quietem turbet, ut si creditor constitutum posses-
 sorium pro se habeat, contra tertium possessorem a-
 gere possit, non obstante beneficio excussionis, non a-
 deo expeditum est. Cum sint qui hoc constitutum pos-
 sessorium, figmentum Glossographorum & ab iis per erro-
 rem usi, atque adeo in foro receptum, autument. Quod
 toto jure ejus constituti nulla, aut mentio aut vestigium
 extet, cum in *l. 18. ff. de acquir. vel amit. poss.* in qua
 sedes constituti possessorii ponitur, de eo extet nihil.
 Dicitur quidem ibi: *quod meo nomine possideo, possum*
alieno nomine possidere, quod tamen de constituto pos-
 sessorio non intelligendum, cum variis modis, qui meo
 nomine possideo, alieno nomine possidere possim, ut
 procurator meus, fundum suum mihi vendit, quem
 fundum ego volo ut ipse, licet jam meum, teneat. Hic
 procurator fundum jam alieno possidet, id est, meo,
 quem antea suo possideret. Porro hoc constitutum,
 contra rationem juris esse putant, quæ requirit natura-
 lem, sive corporalem apprehensionem, in possessionis ac-
 qui-

quisitione. Sed in constituto nullum intervenire factum, constituentis enim verba tantum & voluntas, ejus vero cui constituitur sola voluntas & consensus interveniat. Verum enim vero cum perpetua nunc usu & in foro recepta sit interpretatio, *cit. in l. 18. ff. de acqu. vel amitt. poss.* constitutum possessorium locum habere, cum Doctoribus non immerito statuendum, quod creditor, si constitutum possessorium pro se habeat, non excusso debitore, contra tertium possessorem agere possit ex *l. fin. Cod. de acquir. possess.* & hoc remedium competere constitutario, etiamsi hic secundus sit, statuit Brunnem. cum DD. ab eo citatis ad *d. l. 18. de acquir. vel amitt. poss. n. 4. & 11.* In hoc itaque casu pignus quiescit, nec effectum producere potest.

THES. XXIV.

Cum sit expositum de pignore, sequitur, ut de possessione agatur. Quod vero possessio, jus non sit ex injusta possessione, non evincitur, cum possessio dicatur, injusta accidentaliter tantum & ratione tituli & acquisitionis, *l. fin. ff. de acqu. poss. l. fin. Cod. de rei vind.* posse vero ex injusto titulo jus acquiri, non minus verum est, quam quod quoque ex erronea causa dominium acquiratur. *§. 1. Instit. quib. mod. re contrab. oblig.* Quod vero sit jus in re, pariter negari non potest, cum ex possessione interdictum reale proficiatur, *argt. l. 1. §. 1. in fin. ff. de superfic.* Effectus possessionis varii sunt, *Wesenh. tit. ff. de acqu. poss. n. 7. Zoel. ibid. n. 21. & 22.* Princeps tamen facile omnium & potissimus, quod per eam perficiatur usucapio, cujus hinc fundamentum est, sine possessione enim usucapio contingere non potest. *l. 25. ff. de usurp. & usucap.* Sed ille effectus

ctus possessionis quandoque cessat. Unde si pupillus, contra quem nec incipere potest præscriptio, nec ante, contra defunctum incepta, continuari, fundo vel servitute non uteretur, alius quispiam eundem fundum vel servitutum possidere vel quasi possidere ceperit, ei fundum vel servitutum vindicanti, exceptio præscriptionis non obstat; quoniam durante ea atate omnis præscriptio dormit & cessat. *l. 48. in pr. ff. de acqu. rer. domin. l. 10. in pr. ff. quemadm. serv. amit.* Zang. *de except. c. 10. q. 3. n. 159.* Hinc inquit idem *n. 157. & seq. d. tr.* ex eo manifestum esse, longe aliud esse, præscriptionem dormire, atque præscriptionem interrumpi. Cum enim interrumpitur præscriptio, inchoata ad nihilum recidit, & rursus de novo ordianda est, priore nihil commo- dante. At cum dormit præscriptio, prius inchoata non est nullius momenti, sed sublato impedimento, eadem continuatur, & tempus prius cum sequente coniungitur.

THES. XXV.

Ultimo loco refero hereditatem juris in re speci- em, uti non solum *l. 5. § 5. ff. de bis qui effuder. vel dejec.* ve- rum inde quoque quod actionem in rem producat. *l. 8. l. 19. §. 1. ff. de pet. her.* probatur. Non vero hac actione jus here- ditarium quis, sed se heredem declarari, & proinde here- ditatem, ab eo qui pro herede vel possessore possidet resti- tui petit. Post litem motam, quando controversia est, licet nondum sit lis, id est, judicialiter nondum pendeat lis, Brunnem. *ad l. 5. ff. de petit. hered.* non licet possessori res hereditarias distrahere, dum enim pendet iudicium petita hereditatis, incertum est, utrum actor an heres verus heres sit, hac ratione jus hereditarium in suspenso est, & non aliter possessori, etiamsi forte verus heres sit, rerum in here- dita-

ditate repertarum, distractio permiffa, quam præftita fatis-
datione, nimirum, de judicatum folvendo, vel alia folita
cautione, fcilicet, de rebus hereditariis confervandis & non
diminuendis, nifi caufa cognita, aliud exigat utilitas, fic ob
caufam necessariam, conceditur distractio, v.g. obfunerand-
um defunctum, vel ut familiæ alimenta præftentur, item
ne pignora pretiofa vendantur a creditore, vel ut folvatur
æ alienum hereditarium, vel fi res fint tempore peritura.
Brunn. *ad l. 5. ff. de petit. hered.* Singulare itaque privile-
gium est petitionis hereditatis, ex his apparet, ut ad impe-
diendum distractionem rerum hereditariarum, non fit ne-
cessaria litis contestatio, quæ in cæteris judiciis, five univer-
falibus, ut familiæ heriscundæ, five singularibus, ut com-
muni dividundo, necessaria est, sed fufficiat motam esse
controversiam *l. 2. C. de petit. hered.* quia nimirum istorum
judiciorum, quæ de hereditatis petitione sunt, ea est aucto-
ritas, ut nihil in præjudicium ejus petitionis fieri oporteat.
l. 5. §. 2. ff. de petit. hered. Jus hereditarium, quoque si non
constet de morte ejus, cujus quis vult esse heres dormit.
Struv. *Syntag. jur. civ. Exerc. 5. th. 66.* ubi quoque de mor-
tis probatione plura sunt tradita.

THES. XXVI.

Hactenus de jure *in re*, quod sequitur jus *ad rem*, five
obligatio, quod Vultejus *ad tit. Inst. de obligat. n. 5.* male
ad jus personarum refert, quod persona obligetur, non res,
l. 3. pr. ff. de Obl. & act. l. 101. ff. de verbor. oblig. junct. pr.
Inst. de act. non enim ipsam personam, tanquam ejus ob-
jectum afficit, sed astringit personam ad dandum vel facien-
dum, unde actiones personales nascuntur §. 1. *Inst. de act.*
cum personarum jus præjudiciales producat actiones, a
personalibus diversas. §. 13. *Inst. de act.* Obligationem
vero

verò non minus, quam cætera jura, de quibus hæcenus actum dormire, patet ex *l. 9. §. 3. ff. de pignorat. act.* ubi omnis pecunia exsoluta esse debet, aut eo nomine satisfactum esse, ut nascatur pignoratitia actio. Idcirco ante solutam pecuniam, ut actio denegatur, ita & obligatio istius actionis, ut mater quiescit, & nullas edit operationes, licet rite existat, ejus enim causa est contractus pignoris, quo existente, etiam statim effectum poni oportuit. Actio itaque hæc pignoratitia, ut & obligatio, ex soluta pecunia demum nascitur, efficacia & vi inspecta utut extiterit, cum ipso contractu. Hoc vero jure civili Romano introductum, sed aliter lege civili Ebræorum statutum viderur in veste, aut utensilibus pignori suppositis, quibus debitor diu carere non poterat. Si enim vestimentum esset usui diurno, creditor id singulis diebus oriente sole, debitori reddere compellebatur, sin usui nocturno, vesperi sole occidente. *Exod. 22. v. 26. & 27.* Verum etiam si eadem lege, ad talem restitutionem jus agendi habuerit debitor, illam tamen diversi generis fuisse, neque factam solvendi pignoris causa, sed ut magis pignoris nexu necessitate debitoris subveniretur, qui crebriori illa repetitione admonitus, ne negligens existeret in debiti solutione ex Rabbi Josepho refert Hahn *ad Wresenb. de pignorat. act. n. 5.* Plura hac vice ut inmedium proferam & instituti ratione & aliis negociis impedior, uberiorem nihilominus hujus materiae tractationem propediem communicaterus. Interim si in juris dormientis expositione dormitaverim, cum & quandoque bonus dormitet Homerus, excusationem & veniam merebor. Generis humani vero Custodi nec dormitanti nec dormienti pro impetrata ab eo gratia sit laus honor & gloria.





1714, 8
10
9

DISSERTATIO JURIDICA
DE
JURE DORMIENTE

QVAM
DIVINO FAVENTE NUMINE
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
DOMINO
GVILIELMO HENRICO
DVCE SAXONIE ETC.
DITIONUM ISENACENSIVM HEREDE
EX DECRETO INCLYTE FACULTATIS JURIDICÆ
IN ALMA SALANA

DN. IO. BERNH. *Sriesen* / JCTO,
HEREDITARIO in *Pöfen*

SERENISSIMI DUCIS SAXO-ISENACENSIS CONSILIARIO
AULICO AC CONSISTORIALI, PROFESSORE PANDECTARUM
NEC NON CURIÆ PROVINCIALIS SCABINATUS ET COL-
LEGII JURIDICI ADSESSORE
PATRONO SUO FILLALI CULTU ETATEM DEVENERANDO
PRO GRADU DOCTORALI
ET PRIVILEGIIS RITU MAJORUM CONSEQVENDIS
PUBLICE ERUDITORUM DISQVSSIONI
IN AUDITORIO JCTORUM

d. Febr. 1714.
HORIS ANTE ET POMERIDIANIS SUBJICIET
ANTON. MATTHIAS GEORG. FALCKEN,
TANGERMUNDA PALÆO MARCH.
PERILLVSTRIS SUPERIORIS VETERIS MARCHIÆ JVDICII QVOD QVADRIM-
STRE VOCATUR ET PRÆFECTURÆ JERICHOVIENSIS ADVOCATVS

JENÆ, STANNO VVERTHERIANO.

